

Norsk løshundavl

Skal vi gjøre som finnene, eller beholde råderetten over egne hunder?

I to artikler i *Elghunden* og en tilsvarende artikkel i bladet *Jakt* har Jon Erling Skåtan, Jukka Immonen og Esko Nummijärvi fått rikelig spalteplass til å fortelle om finsk løshundavl. Artikkene er spekket med utsagn om utvelgelse av avlshunder og hva som er "hemmeligheten" bak finsk løshundavl. Med henvisning til andel premierte hunder påstås det at finnene i sin løshundavl ligger langt foran både Norge og Sverige. Esko Nummijärvi sier rett ut at norsk løshundavl befinner seg på steinaldernivå.

TEKST OG FOTO: SOLVEIG HAUGAN JONSEN

Utsagnene fra finnene har fått sin fulle støtte over flere spalter i samme blad fra deler av det norske elghundmiljøet. Hovedargumentet for at alt er så mye bedre i Finland er de 9000 jaktprøvene som finnene går årlig. I uttalelsen om "steinaldernivå" ligger det en klar oppfordring til å gjøre som finnene. Bør vi gjøre det? Er det egentlig så mye grønnere på den andre siden av grensa? Er det sånn at det er antall jaktprøver som forteller noe om hvor vellykket avlen er, eller er spørsmålet om avl mer sammensatt enn som så. Dette har ei frittstående gruppe sammensatt av over middels interesserte løshunddommere, eksteriørdommere og oppdrettere sett nærmere på.

Statistikk gir svar

Skal en si noe om sine hunder må en se på hele populasjonen. Elghundens helse, eksteriør og jaktegenskaper er 3 sentrale punkter i avlsarbeidet. Skal en sammenligne 2 lands avlsstrategi er det viktig å se hvor vi står i forhold til hverandre når vi starter arbeidet. De siste ukene har ei gruppe bestående av Leif Eidal, Rolf Frostad, Petter Færgestad, Bjørn Bjerketvedt, Aslak Gilde og Lars Anton Steinsholt på eget initiativ brukt dager og netter på å hente utdrag av utstillings- og prøvestatistikk for Jämthund og Norsk Elghund Grå fra Finske Kennelklubben (KoiraNet). Det er også hentet ut statistikk fra NKK's database og tallmateriale er velvillig stilt til disposisjon fra avlsutvalget for Norsk Elghund Grå. Norske jaktprøveresultater fra 2013 og 2014 er hentet fra publiserte resultater i de ulike områdeklubber. - Det skal også legges til at det ikke er noe enkel sak å etterspørre data fra NKK's database hvis ikke Norske Elghund-

Denne gruppa konkluderer med at Norge har et helt spesielt ansvar for å ivareta de norske elghundrasene. Sjøl om Norge har strengere krav til eksteriør for å oppnå Jaktchampionat mener de at utdrag av statistikken viser at andel premierte hunder på jaktprøve og andel avlshunder er ganske likt i Norge og Finland. Fra venstre Petter Færgestad, Rolf Frostad, Lars Anton Steinsholt, Bjørn Bjerketvedt og Leif Eidal. (Aslak Gilde var ikke tilstede når bildet ble tatt).

klubbers Forbund ser det formålstjenlig. Ei heller kunne datautvalget lage den på grunnlag av KoiraNet. Uttrekk av statistikk fra Norge og Finland er tilslutt sammenstilt i tabellform slik at det er enkelt å vurdere tallmaterialet, sier Lars Anton Steinsholt, som har gjort det meste av jobben med uttrekk av tall og sammenstilling.

Mange flere Jämthunder i Finland

Årskullstatistikken viser at antallet gråhunder som blir født i Norge og Finland er ganske likt. Det vil si rundt 900 registrerte gråhundvalper pr år både i Norge og Finland. Når det gjelder Jämthund så registreres årlig i underkant av 400 valper i Norge og ca 1400 i Finland.

I Finland er Good godt nok

I Norge stilles prosentvis flere hunder på utstilling både for NEG og Jämt. Av fødte hunder stilles i overkant av 50 % av NEG på utstilling i Norge mot 40 % i Finland. Andelen på utstilling er omtrent tilsva-

rende for Jämt, men her er det større årsvariasjon. Prosent premiering på utstilling er omtrent lik i Norge og Finland. Det vil si 46 % i Norge og 42 % i Finland med Excellent, overkant av 30 % Very Good, og 16 % i Norge og 22-23 % i Finland med Good og resterende med Sufficient, KIP eller 0 premie. (Tabell 1).

I Norge kreves minimum 2 stk Very Good etter fylte 15 mnd. på utstilling med forskjellige dommere for å bli Jaktchampion. I Finland kreves 1 Good på utstilling for å bli godkjent avlshund og Jaktchampion. Dette betyr i praksis at 22-23 % av hundene i Finland med lavere ekstriørkvalitet slipper gjennom til å kunne bli Jaktchampion.

- Nå påstår ikke finnene at deres hunder har så bra eksteriør, men de sier det er godt nok. Kommenter til det?

Rolf Frostad og Bjørn Bjerketvedt uttrykker bekymring for anatomiske feil som kan

få stor betydning for jakthunden når du kommer ned på kvaliteten Good. – Mange snakker om litt store ører som ikke betyr noen ting når kritikken viser Good, men det er som regel noe mer, sier Rolf Frostad. Det gjelder for eksempel anatomiske feil som går ut over hundens bygning og bevegelser. Forskjellen på Norge og Finland er at i Finland er det helt ok å bruke hunder med Good eksteriør i avl. Utstillingsresultatene viser at 95-96 % av hundene i Finland har ”godt nok eksteriør” til å bli Jaktchampion. Hva er da vitsen med å ha eksteriørkrav? -spør Frostad.

60 % av Jämthundene og 70 % av gråhundene i Finland er ikke på jaktprøve

Årskullstatistikken for jaktprøver er basert på uttrekk av rådata fra NKK 2010-14. Dataene krever mye bearbeiding fordi resultatene for 2013 og 2014 er registret i et finsk dataprogram som Elghund-Norge har valgt å bruke. - Dette programmet kommuniserer ikke med NKK's system, noe alle i gruppa er kritiske til. Uttrekket av statistikk fra 2010/12 viser at det er ca 13 % flere av gråhundene i Finland som deltar på jaktprøve sammenlignet med Norge. Av Jämthundene er det ca. 25 % flere hunder på prøve. Likevel deltar i snitt bare 40 % av et årskull av Jämthundene i Finland på jaktprøve. Det vil si at 60 % av Jämthundene i Finland ikke er på jaktprøve. Av gråhundene er ca 30 % som stiller på prøve i Finland. (Tabell 5). Petter Færgestad regner raskt ut at hvis Norge hadde fått ut 125 gråhunder og 70 Jämthunder til på jaktprøve hvert år ville vi vært ”like gode” som Finland! Gruppa mener dette er overraskende i forhold til hva som blir sagt, og blir med interesse videre til neste tabell som viser premiering på jaktprøve. Denne statistikken er basert på utdrag fra KoiraNet og resultater fra samtlige løshundprøver gått i Norge i 2013 og 2014. Gruppa slår fast at prosentandel 1. premier i Norge og Finland er tilnærmet lik. Det vil si 52 % 1. premier for gråhund og 56 % for Jämthund i Norge. Tilsvarende for Finland er 54 % for gråhund og 58 for Jämthund. Videre er prosentandel 2. og 3. premier omtrent lik. Prosent premiering på løshundprøve er 66 % i Norge og 65 % i Finland. Det vil si at det er like høy premiering på løshundprøver i Norge som i Finland tiltross for at 2-dagers prøva er

med i de norske resultatene. (Tabell 2). Bjørn Bjerketvedt mener at at hovedforskjellen mellom Norge og Finland er at det totalt er flere hunder på prøve, eldre hunder som går mange av prøvene, og av den grunn flere premierte hunder i Finland. Han mener vi på mange måter har kommet lengre i Norge - da vi hvert fall erkjenner at vi ønsker oss flere hunder ut på prøve. Sammenlignet med Finland som går 9000 prøver årlig, og fortsatt ikke vet noe om jakttegenskapene til 65 % av sine elghunder. Gruppa setter videre spørsmål ved utsagnet i bladet Jakt om at finnene siden 2005 har hatt 30-35 % 1. premier i et årskull blant Jämthundene. Gruppa mener dette utsagnet ikke er forenlig med et regnestykke basert på opplysningene om at 40 % av Jämthundene deltar på prøve og at andel 1. premier er 56 % (riktignok et snitt for både gråhund og Jämthund).

Hundene i Finland går jaktprøver hele sin levetid

Utdrag fra prøvestatistikken i Finland viser at antallet prøver pr hund øker med hundens alder. Statistikken viser for eksempel at årskull-hundene av Jämthund fra 2012, som har stilt på jaktprøve, så langt har gått 4,9 jaktprøver i snitt i sin levetid. Gjennomsnittelig antall prøver øker med økende alder på årskullet. Jämthunder født i 2006, og som har gått jaktprøve, har i snitt gått 7,3 prøver. (Tabell 4). Statistikken viser også at andelen hunder på prøve som er 3 år og yngre utgjør ca 20 % av hunder som har startet. Gruppa leser ut fra dette tallmaterialet at hunder i Finland går jaktprøver i hele sin levetid og at jaktprøver i Finland drives som en konkurranseform, noe finnene selv langt på vei har bekreftet tidligere i bladet Elghunden. Årsaken til den store interessen for å gå jaktprøver i Finland begrunnes med lite elg i mange områder, og noe fornuftig må jaktlagene drive med! Rolf Frostad og flere av de andre i gruppa kan ikke se at alle disse prøvene med eldre hunder har noen verdi med hensyn til avl. - Jaktprøver med hunder eldre enn 4 år har ikke noe med avl å gjøre. Eller for å si det enkelt hvor mye bedre blir populasjonen av at enkelte hunder går 30-50 prøver. Det hadde kanskje avlsmessig vært bedre og fått 30-50 hunder til ut på prøve. Når eldre hunder går så mange prøver er også sannsynligheten for premiering høyere. Slik sett burde premi-

eringsgraden i Finland hvert høyere i enn i Norge, kommenterer Rolf.

Overdommere setter poeng på 9000 prøver

I Norge reguleres jaktprøvene med et sett regler som skal kvalitetssikre resultatene. Det er dommeren i skogen som dømmer og poengsetter hunden. Resultatet kvalitetssikres i et felles dommermøte. Ingen dommer kan dømme en hund til fler enn en førstepremie som grunnlag for Jaktchampionat. - Et slikt system er ikke forenlig med 9000 prøver hos våre naboer. De har overdommere som setter poengsum på 9000 prøver i året bedømt av 3000 skogsdommere. Overdommerne deltar ikke ute i skogen, men mottar skogskort fra den som har fulgt hunden og notert ned det som har skjedd i løpet av dagen, sier Leif Eidal. - Skogsdommeren kan være en bekjent eller jaktkamerat, og det er ingen begrensning i hvor mange ganger han kan dømme en og samme hund. Poengene settes ut fra det som er notert, og i teorien kan en og samme person dømme en hund til Jaktchampion. Så får hver og en gjøre seg opp en mening om objektiviteten i dømmingen i hvert land, sier Eidal.

-Regelverket, som er det samme som Norge har dømt etter i 2013-2014, har et utstrakt element av konkurranse over seg. Våre erfaringer er at mange hunder mister poeng grunnet tidsmangel under prøven. Vi har en annen topografi og har større utfordringer med raskt å kunne forflytte oss etter hund og elg. Topografien i Norge gjør også at hjelpemiddelet vi måler etter sliter med signalkvaliteten, mener Lars Anton Steinsholt.

Drømmen om kullverdier og BLUP

Kullverdier og BLUP (Best Linear Unbiased Prediction) er sentrale begrep i den Finske avlen. Jukka Immonen er en av dem som henviser til disse begrepene når han poengterer hvor viktig det er å ha kullverdier som grunnlag for avl. Immonen er også arkitekten bak det finske jaktprøvesystemet som igjen kommuniserer med den Finske Kennelklubben. Dette gjør at Finland kan lage ”slektstre” på sine hunder og samle opplysninger om eksteriør, sykdommer og jaktprøver på hver hund. Videre er det mulig å hente informasjon på hele kull, foreldre og øvrige stamtavle

bakover. Dette gir god oversikt. Sverige har en tilsvarende nyutviklet webbløsning "Hittaelghund.se" som gir tilsvarende opplysninger for deres hunder.

Men hvor finner vi tilsvarende informasjon om de norske hundene? - Her er vi helt klart dårligst i klassen, slår gruppa fast. - Pr i dag registreres alle hunder i NKK. Her finner vi hundens stamtavle, helseopplysninger og utstillingsresultater. Alle jaktprøver for løshund registreres i det finske systemet og eksporteres inn i NKK's datasystem som ikke er utviklet for "slektstre funksjonen". I praksis betyr dette at vi ikke får beregnet kullverdier på annen måte enn å regne indeksen ut manuelt med jevne mellomrom på de individer en ønsker å følge, sier Aslak Gilde.

BLUP som ble borte!

BLUP indeks er beregnet fortløpende for de finske hundene, og denne indeksen var fram til 2012 offentlig informasjon i KoiraNet. BLUP er en indeks som trekkes ut av jaktprøveresultatene. Jo høyere indeks en hund har, jo bedre jakttegenskaper har den bevist på jaktprøver. Det som forundrer gruppa er at når Norge i 2012 innledet et samarbeid med finnene, så ble BLUP indeksen borte fra det finske systemet. Gruppa har ikke fått svar på hvorfor indeksen, som finnene mener er så viktig, ikke er tilgjengelige lenger. BLUP indeksen er imidlertid erstattet av HD indeks. Om dette skyldes at BLUP ikke lenger er viktig, eller om det ikke er ønskelig å vise den lenger, mener gruppa bare blir spekulasjoner, men de synes uan-

sett årsak at det er rart indeksen bare ble borte fra KoiraNet.

Lik andel avlshunder, men høyere innavl % i Finland

Bjørn Bjerketvedt er langt over gjennomsnittet interessert i elghundavl. Bjørns motiv for å bruke timer på egne og andres hunder, og ikke minst bruke mye av sin fritid som dommer på utstilling og jaktprøve, er nettopp fordi han har fokus på elghundavlen. Bjørn er betenkt når han leser at hundene i Finland har en innavlsprosent på 3,7-4,2 % siste 4 år. Det vil si at finnene i snitt parer 3-menninger, eller sagt på en annen måte; alle elghunder har i snitt samme oldeforeldre. I Norge ligger tilsvarende tall under 2 % i følge avlsrådet for Norsk Elghund Grå. - Jo høyere en ligger i innavlsprosent, jo flere begrensninger får en i fremtidens avlsmateriale. Etterhvert oppstår en betydelig mangel på avlshunder, sier Bjørn Bjerketvedt.

Hele gruppa leser med interesse tabellen som viser "veien til avlshund". (Tabell 3). Tabellen ender opp med en oversikt over antall hunder brukt i avl i Norge og Finland. Lars Anton Steinholt forklarer at denne oversikten tar utgangspunkt i antall fødte Jämthunder og gråhunder i hvert land. - Hundene tas normalt først til utstilling for å dokumentere eksteriøret. Tar vi Jämthunder og gråhunder i begge land gjennom dette, og bruker Finlands ekstriørkrav som er Good for å få lik sammenligning. Vi kunne også valgt Very Good for de norske hundene uten at det ville fått noen endring i antall brukte avls-

hunder nevneverdig. I avl er HD også et viktig element da vi ikke ønsker en økning i denne anatomiske feilen. Tar vi utstillingshundene med minst Good og HD C og bedre videre (som er avlskrav når det gjelder HD både i Finland og Norge), sitter vi igjen med potensielle avlshunder. Når en til slutt ser på individene av disse hundene som har deltatt på jaktprøve, og som videre er brukt i avl, viser det seg at for årskullene 2010-2014 er 4 % av årskullene for Jämthund og 3 % av årskullene for gråhund brukt i avl i Finland. Tilsvarende andel i Norge er 3 % både for Jämthund og gråhund. Det betyr at vi i praksis er helt like i Norge og Finland på andelen avlshunder sett i forhold til fødte individer, sier Lars Anton.

-Det hevdes at gjennomsnittlig alder på avlsindividet er betydelig lavere i Finland enn hos oss. Stemmer det?

-Tallene viser at gjennomsnittsalderen på avlshundene i Finland er 4 år for Jämthund og 4 år og 6 mnd. for gråhund. Tilsvarende tall fra avlshundene i Norge viser at vi er helt på høyde med våre naboer og avler innenfor 1 mnd raskere eller senere på begge raser, sier Aslak Gilde.

- Oppsummert betyr vel det at tiden fra steinalder til 2015 er betydelig kortere enn noen hevder, antyder gruppa med et smil.

Penger i hund

En elghundvalp koster 600-1000 Euro (NOK 4800-8000) i Finland. En slik hund selges som JCH til Norge for 80 000-120 000 kroner. - Dette gjør det helt klart attraktivt for noen enten å kjøpe valp, eller kjøpe en voksen hund og "slippe gleden" ved å få til en egen hund. Selvfølgelig kan noen også se en mulighet til å eksportere hunder de av en eller annen grunn ikke trenger selv, sier Leif Eidal. Han legger til at import av hunder fra Finland tidligere også var vanlig i harehundmiljøet. - Konklusjonen der var vel egentlig at vi ikke fikk kjøpt de beste hundene. Det er kanskje annerledes med Jämthunder og gråhunder, men tvilsomt om de selger arvesølvet sitt i de rasene heller. Det ville være kortsiktig og dumt, sier Eidal.

Flere i gruppa peker på at videreformidling av hunder fra Finland nok også skjer med betydelig fortjeneste. Dette ut fra at det finnes lite annonser i Finland med "topphunder" til salg for den norske prisen. - At

Utdrag av statistikk studeres og diskuteres rundt bordet: Fra venstre Leif Eidal, Lars Anton Steinholt, Rolf Frostad, Bjørn Bjerketvedt og Petter Færgestad. (Aslak Gilde var ikke tilstede når bildet ble tatt).

hundens salgsverdi doubles på vei til Norge er ikke det samme som at hunden er dobbelt så god, konkluderer gruppa.

Propaganda i Elghunden

Gruppa er ellers sterkt kritiske til at det i de siste utgaver av medlemsbladet Elghunden er lagt opp til en bevisst strategi med "fine artikler" både i På post og redaksjonelt. Disse artiklene som etter gruppas mening inneholder en rekke u dokumenterte sannheter blir fulgt opp av annonser bak i bladet. Dette er Rolf Frostad og de andre rett ut sagt forbannet over. De mener at Elghundens redaksjonelle spalteplass brukes bevisst som egen reklame. De synes også det er betenkelig at bladet Elghunden brukes som propaganda-opplegg for å fronte det de anser som mindretallets og enkeltpersoners synspunkter på finsk avl, finske hunder, og innføring av finske jaktprøvere og Championatkrav i Norge.

- Er ikke dette litt tøffe uttalelser?

- En eller to oppdrettere i Finland må gjerne ha sin egen avlsstrategi. Det være seg avl på jakttidier, fokus på å gå mange jaktprøver med samme hund, mindre fokus på ekstriør, større grad av innavl, ujevnt "fiskebein-mønster" i ganen på hunden, og hovedfokus på testing av "jaktlyst" hos valper. Det som er betenkelig er at de fremstiller dette som sannheter i et lands avlsarbeid, og i tillegg helt uten dokumentasjon for at deres visjoner har gitt de resultatene de påstår, sier Lars Anton Steinsholt.

Finnene bestemmer

Gruppa referer til et møte, om jaktprøve-reglene for løshund og registrering av prøver, hvor leder i NEKF uttalte at det ikke spiller noen rolle hvilke regler vi har eller får, bare de er lik de finske!

Red.anm. Dette er en påstand som leder Kjell Arild Haugen tar avstand fra. Reglene er fremforhandlet av Norge, Sverige og Finland i fellesskap.

Gruppa er sterkt kritiske til en løshundkomite som har sviakt sitt pålagte ansvar for opplæring og evaluering av jaktprøve-reglene slik at disse er forstått og praktisert likt fra klubb til klubb. Lars Anton Steinsholt påpeker at det er skrevet presi-

seringer fra løshundkomiteen som er sendt klubbene, og som i ettertid viser at presiseringen inneholder feil i flere momenter. Gruppa synes det er uakseptabelt at Finland endrer felles jaktprøve-regler uten og verken informere eller diskutere dette med noen i Norge. Gruppa spør seg hvorfor ikke vi i Norge kan gjøre endringer i reglene hvis vi mener det er ting som det er formålstjenlig å måle på en annen måte i forhold til avl når finnene kan gjøre slike endringer når som helst?

-Kan ikke løshundskomiteen ta initiativ til endringer av jaktprøve-reglene?

- Nei, løshundkomiteen skriver i sin årsberetning at det ikke er rom for å etterkomme ønsker fra Norge om å endre på regelverket. Dette er begrunnet med at vi i Norge bare går 1000 jaktprøver i året mot Finland sine 9000 prøver, sier Aslak Gilde. Han legger til at dette minner lite om et konstruktivt samarbeid med det som mål å få bedre hunder. - For det var jo det som var det opprinnelige målet, sier Aslak.

Mer bevisste valpekjøpere

Avlsarbeid med hunder er som med andre dyr, sier Bjørn Bjerketvedt. - Det er selvfølgelig utfordringer i å skille arv og miljø, kanskje spesielt når antall individer blir lite. Både Norge og Finland har sikkert jevngode "topphunder", men et godt avlsarbeid er noe helt annet enn å synliggjøre og hausse opp disse topphundene, sier Bjørn. Han mener at et godt avlsarbeid er basert på å samle informasjon om populasjonen, bearbeide data for ekstriør, helse og jakttegnegenskaper, for så videre å bygge stein på stein. - Målet må hele tiden være å bli litt bedre med neste generasjon, sier Bjørn og berømmer avlsrådene i Norge som er på vei dit.

Gruppa er enig om at det er viktig å jobbe med hundene våre, og ha våre visjoner om hvor vi skal være i fremtiden. - Til dette arbeidet trenger vi alle medlemmers hjelp til å dokumentere våre hunder. Det er viktig å få flere hunder på utstilling, sjekke helsetilstanden på hundene våre, og ikke minst få flere hunder ut på jaktprøve, sier Rolf Frostad. Han legger til at valpekjøperne er ei viktig brikke i avlsarbeidet. Rolf sier at valpekjøperne må bli mer bevisste på hva de kjøper, og du finner nødvendig-

vis ikke den beste valpen hos naboen. Rolf påpeker at det er viktig å sjekke foreldrenes resultater og øvrige stamtavle både med tanke på helse, ekstriør og jakttegnegenskaper. Dokumenterte resultater og egenskaper må være på plass, og blir du fortalt ting som høres for godt ut til å være sant, så er det nok ofte akkurat det.

Det er vårt ansvar

Gruppa sier at vi selvfølgelig skal diskutere og utveksle erfaringer både med Sverige og Finland. Men gruppa legger til at uansett hvordan vi snur og vender på problematikken er ansvaret vårt når det gjelder våre hunder, og Norge har et helt spesielt ansvar for å ivareta de norske elghundrasene. Sjø om Norge har strengere krav til eksteriør for å oppnå Jaktchampionat viser likevel statistikken at andel premierte hunder på jaktprøve og andel avlshunder er ganske likt. Det som gruppa er helt sikker på er at vi ikke får verken "penere hunder" eller bedre jakthunder ved å senke kravene. - Det sier seg ganske enkelt selv, mener gruppa.

Avslutningsvis sier gruppa at det får være opp til hver om noen mener det er mer hensiktsmessig for avlen og meritter sine hunder i Finland. Litt spøkefullt legges det til at det er fullt mulig å spleise på en minibus og ta turen til Finland for å hente titler med lavere eksteriørkrav og slippe 2-dagers jaktprøve. Det er faktisk også enklere og mer demokratisk enn å forsøke og "tvinge gjennom" en senking av kravene og en endring av norsk avlsstrategi. En gjeldende avlsstrategi som gruppa mener flertallet i Elghund-Norge vil beholde, og som statistikken viser gir resultater fullt på høyde med hvem som helst.

Red.anm. Under avsnittet «Propaganda i Elghunden» antyder gruppa at det er lagt opp til en bevisst strategi med «fine artikler» i bladet.

Akkurat hva de mener med dette skal ikke jeg mene så mye om. Men, som redaktør er dette en påstand jeg tar avstand fra. Tvert imot, stoff som skaper debatt og har et saklig tilsnitt vil få plass. Gruppas synspunkt på at folk annonserer i Elghunden kommenteres ikke på noen annen måte enn at medlemmer som ønsker å annonsere selvfølgelig er velkomne til det.

Jaktprøver 2013-2014 i Norge og Finland

Alle på prøve i Finland 2013-14		
Jamthund	2014	2013
1 premie	59 %	57 %
2 premie	5 %	5 %
3 premie	4 %	4 %
0 premie	32 %	34 %
Alle på prøve i Finland 2013-14		
NEG	2014	2013
1 premie	54 %	54 %
2 premie	8 %	5 %
3 premie	5 %	4 %
0 premie	33 %	37 %
Alle prøver i Norge 2013-14		
Jamthund	2014	2013
1 premie	57 %	55 %
2 premie	5 %	6 %
3 premie	4 %	4 %
0 premie	34 %	35 %
Alle prøver i Norge 2013-14		
NEG	2014	2013
1 premie	54 %	50 %
2 premie	5 %	8 %
3 premie	3 %	4 %
0 premie	38 %	38 %

Første prøve for hunden i prøveåret		
Jamthund	2014	2013
1 premie	49 %	47 %
2 premie	8 %	8 %
3 premie	6 %	7 %
0 premie	37 %	38 %
Første prøve for hunden i prøveåret		
NEG	2014	2013
1 premie	49 %	46 %
2 premie	7 %	8 %
3 premie	7 %	7 %
0 premie	37 %	39 %

Tabellene til venstre viser alle jaktprøvene i Finland og Norge for begge raser. I de norske tallene ligger 2-dagers prøven inkludert. Første prøve tabellene (over) viser de finske hundenes første prøve i respektive år. Forskjellen på alle og første skyldes at det blir gått et betydelig antall flerer prøver med eldre hunder i Finland enn i Norge gjennom året.

Hunder på utstilling 2010-2014 i Norge og Finland

Hunder på utstilling i Norge

2010-2014, gråhunder	%
Excellent	46
Very good	33
Good	16
Sufficient	3
0. premie	1
KIP	1
2010-2014, Jamthunder	%
Excellent	45
Very good	33
Good	17
Sufficient	3
0. premie	1
KIP	1

Hunder på utstilling i Finland

2010-2014, gråhunder	%
Excellent	42
Very good	31
Good	23
Sufficient	2
0. premie	1
KIP	1
2010-2014, Jamthunder	%
Excellent	42
Very good	33
Good	22
Sufficient	2
0. premie	0
KIP	1

Andel av hunder som oppfyller ekstriørkravet til jaktchampionat i respektive land

Årskullstatistikk

Veien til avlshund, Norsk Elghund Grå og Jämthund i Norge og Finland

	Norsk Elghund Grå			
	Norge ant	%	Finland ant	%
Antall registrert 2010-2014	4713	100	4737	100
Utstilling Good og bedre	2042	43	1904	40
HD A B C	821	17	490	10
Antall på jaktprøve	607	13	431	9
Antall brukt i avl	152	3	152	3

	Jämthund			
	Norge ant	%	Finland ant	%
	1593	100	6900	100
	631	40	2833	41
	217	14	903	13
	159	10	825	12
	41	3	274	4

	2014	2013	2012	2011	2010
Antall registrert 2010-2012	2914	100	3111	100	
Utstilling good og bedre	1538	53	1499	48	
HD A B C	717	25	430	14	
Antall på jaktprøve	570	20	377	12	
Antall brukt i avl	151	5	148	5	

	2014	2013	2012	2011	2010
	860	100	4040	100	
	433	50	2123	53	
	175	20	748	19	
	149	17	690	17	
	40	5	269	7	

Hunder på prøve i Finland, alle tall i % med unntak av gjennomsnittelig antall prøver

Norsk Elghund Grå	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Andel hunder på prøve i % av fødte	3	26	32	32	36	36	30	29	31
Andel hunder på prøve i % av startet	2	17	34	30	31	27	31	26	29
Gjennomsnitt antall prøver pr årskullhund	1,7	3,7	4,5	5,8	6,2	7,2	6,3	6,6	6,8
Prosent eldre hunder enn årskullet på prøve i % av alle hunder gått pr år	98	83	66	70	69	73	69	74	71
% Hunder aldri på prøve	97	74	68	68	64	64	70	71	69
Jämthund	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Andel hunder på prøve i % av fødte	5	37	45	41	42	43	40	37	42
Andel hunder på prøve i % av startet	4	29	39	40	43	41	40	48	46
Gjennomsnitt antall prøver pr årskullhund	2,1	3,6	4,9	5,7	6,4	7,2	6,6	7,2	7,3
Prosent eldre hunder enn årskullet på prøve i % av alle hunder gått pr år	96	71	61	60	57	59	60	52	54
% Hunder aldri på prøve	95	63	55	59	58	57	60	63	58

Norsk Elghund Grå					
Norge	2014	2013	2012	2011	2010
Antall registrerte valper	895	904	980	976	958
Brukt i avl stk	0	1	22	34	95
% brukt i avl tisper og hanner	0	0,1	2,2	3,5	9,9
Utstillingspremiert Good	78	426	508	505	525
% på utstilling	9	47	52	52	55
Deltatt på jaktprøve	2	35	139	185	246
% på jaktprøve	0	4	14	19	26
% HD røntget	0,6	11,4	21,1	24,6	31,1
Norsk Elghund Grå					
Finland	2014	2013	2012	2011	2010
Antall registrerte valper	884	729	1092	1016	980
Brukt i avl stk	0	0	27	67	100
% brukt i avl tisper og hanner	0	0	2,5	6,6	10,2
Utstillingspremiert good JK	108	260	431	375	423
% på utstilling	12	36	39	37	43
Deltatt på jaktprøve	26	188	345	326	349
% på jaktprøve	3	26	32	32	36
% HD røntget	0,1	7,9	12,5	14,8	15,6
Jämthund					
Norge	2014	2013	2012	2011	2010
Antall registrerte valper	386	347	300	276	284
Brukt i avl stk	0	1	6	14	20
% brukt i avl tisper og hanner	0	0,3	2,0	5,1	7,0
Utstillingspremiert Good	34	164	169	124	140
% på utstilling	9	47	56	45	49
Deltatt på jaktprøve	0	10	35	55	59
% på jaktprøve	0	3	12	20	21
% HD røntget	0,3	12,4	14,7	21,7	25,7
Jämthund					
Finland	2014	2013	2012	2011	2010
Antall registrerte valper	1442	1368	1292	1328	1325
Brukt i avl stk	0	5	59	108	153
% brukt i avl tisper og hanner	0	0,4	4,6	8,1	11,5
Utstillingspremiert good JK	135	476	396	514	631
% på utstilling	9	35	31	39	48
Deltatt på jaktprøve	78	501	577	550	555
% på jaktprøve	5	37	45	41	42
% HD røntget	0,2	11,7	18,3	19,4	20,4